

نایه‌ندی فه‌نتازیای تیروور!

که‌بیان‌ه‌زیز

kayhanaziz@maktoob.com

به‌پێ‌ی بو‌چو‌نی فه‌یله‌سو‌فی ئا‌لمانی مارتن هایدگر، کو‌مه‌لگا ئی‌سلامیه‌کان یان به‌ئیس‌لام کراوه‌کان، دره‌نگه‌اتوه‌کانی می‌ژوو‌یه‌کن، که‌به‌خیریای به‌ره‌و کو‌تاییبوونی خو‌ی ده‌روات!، واته‌ کو‌مه‌لگابه‌ئیس‌لام کراوه‌کان، کاتی‌ک له‌خه‌ونه‌کانیان بیداریان بو‌ته‌وه، که می‌ژوو به‌ته‌واوی به‌شه‌کانی زانست، ته‌کنو‌لوژی، ئابووری، . . . تاد، له‌لووتکه‌دایه‌و به‌ره‌و پایانی خو‌ی ده‌روات !! .

هایدگر چاکی پیکاره، چونکه له‌وولاتانی ناوبراو، نه‌ک ژیرخانی کو‌مه‌لگا، بگره‌ سه‌رخانه‌که‌یشی رو‌وخساروستراکتوریکی سه‌راپا دارزیوو دو‌اکه‌وتووو که‌لاه‌ئاسای هه‌یه!، چونکه له‌م وولاتانه‌دا، تازه له‌بیری مو‌دی‌رنکردنی ئاین، دانیشگا، فه‌ره‌نگ، باوه‌رو‌خو‌رافاتن! تازه دین باس له‌تارات وزانستی تارات وه‌سه‌فه‌ی تارات وئالته‌رناتیفی تارات ده‌که‌ن!!! له‌بیری مو‌دی‌رنکردنی ئاین، دانیشگا، فه‌ره‌نگ، باوه‌رو‌خو‌رافاتن، له‌کاتی‌کدا مو‌دی‌رنه‌، یه‌ک په‌وشه‌و‌پیناسه‌یه‌کی تایبه‌تی خو‌ی هه‌یه. چونکه مو‌دی‌رنیته‌و‌دی‌الکتیکی زانست و می‌ژوو، نه‌ک ناتوانی کو‌مه‌ک به‌بیرو‌نایدایه‌کی وه‌ک ئیس‌لام وئایدیا‌خو‌رافاته‌کانی دیکه‌ بکات، بگره‌ پێ‌ک به‌پێ‌چه‌وانه‌وه (وه‌ک ده‌ورانی رینیسانس) له‌گو‌زیان ده‌نی وگه‌ر نه‌یخاته‌ زی‌لدانی می‌ژوو‌ه‌وه، ئه‌وا به‌مو‌زه‌کانی می‌ژوو‌یان ده‌سه‌پێ‌ری!!، ئیمرو‌ ئیمه‌ له‌جیهانی به‌ئیس‌لام‌کراودا، کاتی له‌ژیر کارایی گو‌رانکاریه‌ خیراو گشتگیره‌کانی رشته‌ گرنه‌گه‌کانی زانستداین، شو‌رشی ته‌کنو‌لوژی وگلوبالی‌و‌اسیون، به‌بزووتنه‌وه‌ گشتگیرو‌خیرا‌کانی، به‌پرسیاره‌ ووردو سیستماتی‌که‌کانی، ته‌واوی فه‌سه‌فه‌وستراکتو‌رو لوژیکی ئیس‌لامی هه‌لو‌ه‌شاندو‌ته‌وه‌و ناچاری به‌چاو پیا‌خشانده‌نه‌وه‌ کردو‌ته‌وه!! . ئیمرو‌که‌، ستراکتو‌رو‌می‌تو‌دو لوژیکی ئیس‌لام وئایدیا‌خو‌رافاته‌کانی دیکه‌، ده‌بی له‌به‌رانبه‌ر ئه‌و چالش وگرفته‌ گرنه‌گه‌نی، که‌زانسته‌ کو‌مه‌لایه‌تی و‌سروشتی‌ه‌کان له‌سایه‌ی گو‌رانکاریه‌ خیرا‌کانی تکنو‌لوژی (به‌تایبه‌ت رشته‌ی ئه‌ندازیاری جینه‌کان) که‌به‌ده‌ستی هیناوه‌و‌دوو‌چاری شه‌رمه‌زاریه‌کی بی وینه‌ی کردووه!، ده‌بی هه‌لو‌یست وه‌رگری!!، به‌م پێ‌یه‌ش ئیدی ناتوانن وه‌ک جاری جارن به‌وه‌لامه‌ کلاسیکه‌کانی له‌چه‌شنی (خودا ئه‌قلی به‌مرؤ به‌خشیوو‌ه، تائه‌و په‌ری سنوور کریدی‌دی لێ‌وه‌رگری!!) گیلترین که‌س فریوو‌ بدن، به‌تایبه‌تی له‌به‌رانبه‌ردو‌ژینه‌وه‌یه‌کی له‌چه‌شنی کو‌پ‌ی (kloonen) مرو‌ڤ و‌بوونه‌وه‌ره‌کاندا! .

گرنه‌گه‌ نیه‌، خوا له‌تیکسته‌کانیدا چی ده‌لێ‌ت، گرنه‌گ له‌وه‌دایه‌، می‌شکی مرو‌ڤ و‌پراکتیکی مرو‌ڤ، پێ‌چه‌وانه‌ی تیکسته‌ئاسمانیه‌کانی سه‌لماندووه! گرنه‌گ ئه‌وه‌یه‌، ده‌ستاوه‌رده‌ زانستی‌ه‌کانی می‌شکی مرو‌ڤ، له‌هه‌ر کاتی‌ک زیاتر ئایدیا‌خو‌رافیه‌کان و لایه‌نگرانیان شه‌رمه‌زارکردووه‌و! به‌تووندیش خستووینه‌ته‌ ژیرپرسیاره‌کانی خو‌یه‌وه!! . ئیدی له‌ده‌ورانی شو‌رشی ته‌کنو‌لوژی و گلوبالی‌زمدا، به‌رفراوانترین گو‌شه‌ی زه‌مین ده‌که‌وێ‌ته‌ ژیر تیر په‌سی ئاما‌نجه‌کانیه‌وه‌و ته‌واوی فازو رشته‌و زانسته‌ فه‌سه‌فی، کو‌مه‌لایه‌تی، رو‌شنبیری‌ه‌کان. . . تاد، ده‌خاته‌ ژیر ئه‌م کاراییه‌وه‌، په‌لکی‌شانی ئه‌م کاراییه‌ش بو‌ ته‌واوی ئه‌و ناوچانه‌ی که‌سیستم و‌ستراکتو‌رو میتو‌دیان (جیهانی به‌ئیس‌لام‌کراو) یا سه‌رخانی کو‌مه‌لایه‌تیان لێ‌وانلێ‌ون له‌ دو‌گم و تو‌زو گه‌ردی سه‌ده‌کانی ناوه‌پاستیان پێ‌وه‌ یه‌ به‌رچاو‌تره!!، هه‌ربو‌یه‌ش ئه‌م کاراییه‌، بو‌سه‌ر جیهانی جه‌هل و‌خو‌رافه‌یه‌، په‌هه‌ندیکی دیکه‌ به‌خو‌ڤه‌ ده‌گری و‌تادی، بازنه‌له‌دوای بازنه‌ ده‌شکێنی تا ده‌گاته‌ گرنه‌گترین خال، که‌بریتیه‌ له‌ستراکتو‌ری هه‌رمه‌ی به‌پێ‌وه‌بردنی ئیس‌لام، که‌ئه‌ویش له‌ژیرفشاردا ناچارده‌کری، ته‌نها ناوی بمی‌نێ‌ته‌وه‌ تا ناوه‌رو‌ک !!

ئالێ‌زه‌وه‌یه‌، ئیس‌لام به‌ ناچاری له‌به‌رانبه‌ر دوو‌ریگا و‌دووه‌یلێ‌ جیاکه‌ره‌وه‌و چاره‌نووس سازدا قه‌راری گرتووه!، ١- یه‌کیکیان که‌ئیس‌تا له‌تاقیکردنه‌وه‌یدان، فه‌نتازیای تیرو‌رو ته‌قاندنه‌وه‌وه‌ په‌شه‌کو‌ژی، چونکه ئیس‌لام و‌پایه‌کانی، ئیس‌لام و‌ئاخوندو‌ئیمامه‌کانی، بێ‌گانه‌ن به‌ پیناسه‌یه‌ک که‌ناوی ئازادی و‌تلورالی‌زمه‌، ناوی ریز گرتن له‌ کاراکته‌رو‌نایه‌نده‌ و‌ئازادی ژنانه‌، بێ‌گانه‌ن به‌هه‌موو پۆشانییه‌ک، ئاشنان له‌گه‌ل هه‌موو شه‌مشه‌مه‌کو‌پیره‌وکه‌رکه‌ده‌ن و‌دایناسو‌ریک، بێ‌گانه‌ن به‌فه‌نتازیای زیندگی و‌عیشق!!، هونه‌رمه‌ندی فه‌نتازیای تیرو‌رو‌کاو‌لکاری و‌په‌شه‌کو‌ژین، ئه‌م فازه‌ هه‌چ ئاسو‌ و‌په‌یامیکی دیکه‌یان پێ‌ نیه‌.

٢- ئه‌ویدیگه‌یان، که‌به‌بروای من، لۆژیکانه‌تره، ملدان و رفتارکردنه له‌گه‌ڵ ئه‌و ریفۆرمه‌ی، که‌به‌ناچاری و به‌تۆپزی، له‌ژێر کارایی فاکته‌ری شورشی ته‌کنولۆژی و گلوبالیۆاسیوندا، دێته ئاراوه. به‌لام دیسان ئه‌م ملدانه، کارێکی زۆر دژواروسه‌خته! وه‌لی دهربازبوون لێی مه‌حاله!، چونکه ئالترناتیفی خۆته‌قاندنه‌وه‌و وکاولکاری و پشه‌کوژی و تیرور، هه‌لکشان و هه‌لچوونێکی کاتیه‌و هه‌ربۆیه، پاش هه‌ر هه‌لچوونێک، داچوونێکی له‌دوايه!، ئه‌و کات به‌ناچاری به‌یامبه‌رانی تیرور پشه‌کوژی، له‌ژێر کارایی شورشی ته‌کنه‌لوژی و جیهانی گۆپاودا، ناچار ده‌بن وه‌ک ده‌ورانی پێنسیانس، مل بده‌ته‌ فازی دووهم، که‌ریفۆرمه!!! (سه‌رنج بده‌ن هایدگر ووتنه‌ی، ئیمه‌ تازه له‌ ده‌ورانی پێش پێنسیانس داین!!!) و له‌م پریۆدوفازه‌شدا، بیگومان کۆمه‌ڵێک له‌پاشماوه‌کانی پریۆدوفازی یه‌که‌م (یارانی فه‌نتازیای تیرور)، دووباره‌ تواناو ئه‌مه‌کیان له‌ رێگای به‌رگریکردنه‌وه‌ نیشان دده‌ن!، که‌ئهمیشیان له‌ژێر کارایی وه‌یزی پێشکه‌وتنخوازی و زانست و ته‌کنولۆژی و گلوبالیژمدا، ووردوخاش ده‌بی و پارچه‌خاشبووه‌کانی، له‌مۆزه‌خانه‌کانی ئایه‌نده‌ی پێشکه‌وتنخوازانه‌ی مرو‌قایه‌تیدا ده‌بینرێته‌وه‌.

که‌وايه ئیدی هاواری، الله‌اکبری، فونده‌مانتالیسته‌کان به‌جێیه‌ک ناگات!، ئیدی لۆژیک، فقه‌ فقه‌ و شه‌ریعه‌وسوونه‌ت، بیستیاریکی شنه‌وا، به‌لای خۆیدا راناکیشیت!، ئیتر چاک ده‌بی بزانی، که‌ فقه‌ و ئیسلام نه‌شوێشی پێده‌کریت و نه‌فه‌نتازیای ژبانی پی هه‌رس ده‌کرێ و نه‌خه‌لکانیکیشی پی رزگار ده‌کرێ!!!.

مارتن هایدگر، وجودوزمان

ماتن هایدگر، مصاحبه‌با دیرشپیگل ١٣٥٥، ١٣٢

Utrecht
1-02-2003

تیبینی کوردستان نیت:

مه‌رج نیه ئه‌م نووسینه له‌گه‌ڵ بیرو بوو چونی نه‌ته‌وايه‌تیماندا نیت، که‌ بوو چونی (کوردستان نیت)ه، به‌لام به‌هۆی پروا بوونمان به‌ نازادی ده‌ربهرینه‌وه، بلاویده‌که‌ینه‌وه..... له‌گه‌ڵ رێژ و خۆشه‌ویستیماندا بوو پارێزهرانی بیرى نه‌ته‌وايه‌تی و خه‌باتکارانی ئه‌م رێگه‌یه.

ئه‌م تیبینه له‌ ژێر هه‌موو نووسیتیکدا ده‌نوسریت..... ٢٠٠٣-١-١٥